

دکتر کیومرث یزدان پناه درو- استادیار جغرافیای سیاسی دانشگاه تهران

مجلس ستون اقتدار کشور

قدر مسلم مجلس شورای اسلامی را بواسطه جایگاه خاصی که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای آن پیش بینی شده، باید ستون اقتدار کشور و مظهر اصلی عظمت ملی بشمار آورد.

این نهاد همانگونه که از نام و جایگاه آن پیدا است، را باید در جایگاهی مقتدر مورد توجه قرار داد. این نهاد موثر، بیش از هر چیزی اعتبار خود را از جوهره ساختاری خود دریافت می کند. و اعتبار مجلس به کارآمدی و نفوذ آن در کل جغرافیای یک سرزمین بر می گردد.

از سویی دیگر سطح و درجه اعتبار و تاثیر گذاری مجلس باید در حدی باشد که مردم کارآمدی و درجه اثر گذاری را بطور مستمر و واقعی احساس کنند. لذا اعتبار، اقتدار و کارآمدی و اثر گذاری مجلس شورای اسلامی، مستلزم ملزوماتی است که در راس آن خود نمایندگان محترم بوده و به میزان و شیوه عملکرد آنان در طول دوره نمایندگی بستگی دارد.

بستگی به این دارد که نمایندگان مجلس در هر دوره نمایندگی، اولویتهای رفتاری خود را بر چه مکانیزم های راهبردی و سازگار با نیازهای ملی تنظیم بکنند؟ و درک آنان از منافع ملی چیست؟

بستگی به سطح دغدغه های نمایندگان محترم از مسائل ملی کشور دارد. واقعیت امر این است که برغم پیشینه ارزشمند تاریخی مجلس در ایران که پیشگام در سطح قاره آسیا می باشد و به رغم پویایی قابل توجه این نهاد در پیروزی انقلاب اسلامی و بعد از استقرار نظام دموکراتیک جمهوری اسلامی و مبتنی بر آرا مستقیم مردم در ایران، مجلس شورای اسلامی همچنان با یک نهاد تکامل یافته دموکراتیک فاصله معناداری دارد.

شرایط وضع موجود نیز نشان نمی دهد که تلاش ها در راستای تحقق پارلمان با اقتدار باشد. شاید بزرگترین عیب در خلق وضع موجود و نقصانهای پارلمانی در ایران به قانون انتخابات در ایران برگردد که تضمین کننده ورودی ها و خروجی های مطلوب نیست. هر چند این نقص بزرگ در قانون انتخابات شوراها و ریاست جمهوری و حتی خبرگان رهبری هم دیده می شود، اما آثار آن در مجلس به مراتب بیشتر است.

این در حالی است که فی نفسه مجلس بواسطه ابزار قدرتمندی بنام نظارت می تواند ضامن سلامت نظام اداری و سیاسی کشور باشد. بواسطه بهره مندی از نهادهای قدرتمندی بنام دیوان محاسبات و معاونت قوانین، ضامن اقتدار و سلامت قانون و قانون مداری در تمام عرصه ها باشد.

بواسطه بهره مندی از کمیسیون قدرتمند اصل نودم قانون اساسی و سایر کمیسیونهای نظارتی، چشم همیشه بیدار پاسداری از منافع ملی

و مناعت از هرگونه انحراف توسط هر نهادی باشد.

این نهاد قدرتمند نظارتی در صورت حرکت درست در مسیر مأموریت های قانونی می تواند با تصویب قوانین محکم و نظارت آنی و اثرگذار ، ضامن سلامت تضمین شده یک جامعه باشد.

مجلس و مجلسیان باید درک عمیقی از ابزارهای در اختیار داشته باشند تا ضمن بکارگیری به موقع از این ابزارها، مانع از سو استفاده از این ابزارها در درون و بیرون سیستم شوند.

دیدار اخیر نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی با مقام معظم رهبری ، و ذکر دغدغه هایی توسط معظم له ، موید نقص هایی در روح و روان پارلمان هست که وظایف نمایندگان را برای رفع دغدغه های موجود و ارتقا شان و منزلت مجلس دو چندان می سازد. سوال از مقامات رسمی بعنوان بخشی اساسی از وظیفه نمایندگان ، باید از چنان شانیتی برخوردار باشد که بیشترین کارایی را در شفاف سازی سیستم داشته باشد. قطعاً سوال از وزیر یا هر مقام دیگر با سوال امتحانی و سوال کنکور و غیره و ذالک بسیار متفاوت است.

یا فرآیند استیضاح و یا تحقیق و تفحص باید بقدری محکم و مستند باشد که خود ضامن ارتقای جایگاه نظارتی و شئونات قانونی این دستگاه باشد نه خدای ناکرده از روی احساس و هیجان و یا سایر هدفهای فرعی ... و به همین میزان و از همه مهمتر توجه به کمیت و کیفیت طرحها و لوایح و تصویب قوانین موضوعی.